

De geringste

Lezen: 1 Timotheüs 1:12-16

Wie de brieven van Paulus leest, zal het opgevallen zijn dat de apostel dikwijls de aandacht vestigt op zichzelf, of zich aan de lezers ten voorbeeld stelt. Over het goede nieuws dat Christus “de dood van zijn kracht heeft beroofd en onvergankelijk leven aan het licht heeft gebracht” schreef hij:

“En ik ben daartoe aangesteld als verkondiger, apostel en leraar” (2 Timotheüs 1:11).

Hij sprak over “de verkondiging, die **mij** is toevertrouwd in opdracht van God, onze Heiland” (Titus 1:3) en over “het evangelie der heerlijkheid van de zalige God, dat **mij** is toevertrouwd” (1 Timotheüs 1:11). Van het getuigenis dat “de enige middelaar tussen God en de mensen, de mens Christus Jezus, zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen” zei hij:

“En ik ben daartoe als een verkondiger en een apostel gesteld - ik spreek waarheid en geen leugen! - als een leermeester der heidenen in geloof en waarheid” (1 Timotheüs 2:5-7).

Hij sprak over “het evangelie dat verkondigd is in de ganse schepping onder de hemel, en waarvan **ik, Paulus**, een dienaar geworden ben” (Kol. 1:23). Zijn lezers in het westen van het huidige Turkije kregen te horen:

“Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is de genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen” (Efe. 3:8).

Wat doet het ertoe?

De telkens herhaalde verwijzing van Paulus naar zichzelf komt op ons misschien vreemd over. Bij ons doet het er immers weinig toe, wie er spreekt. “Als het maar Bijbels is”, zeggen wij. “Of dominee X of dominee Y voorgaat, doet niet ter zake, als hij zich maar houdt aan het woord van God”. We begrijpen niet waarom Paulus zich zo op de voorgrond stelt. We vinden het zelfs een beetje gênant. Was de apostel misschien zelfingenomen?

Beslist niet - Paulus was niet belust of roem of eer voor zichzelf. “Wie roemt, roeme in de Here” hield hij zijn lezers voor (1 Kor. 1:31, 2 Kor. 10:17, Gal. 6:14). Hij leerde hun dat alle eigenroem is uitgesloten (Rom. 3:27, 1 Kor. 1:29, Efe. 2:9). De apostel moet een ander motief hebben gehad om op zichzelf te wijzen.

Het gezag van Paulus in de heidengemeenten werd ondermijnd door rondreizende predikers die beweerden dat de apostel geen echte gezant van Christus was. Zou hij er daarom zo op hameren, dat God hem als prediker van het evangelie had aangesteld? Voelde hij zich bedreigd omdat er leugens over zijn persoon werden verspreid?

Eerlijk gezegd komt deze uitleg mij even onwaarschijnlijk voor als de gedachte dat de apostel zelfingenomen zou zijn geweest. “Wij vermogen niets tegen de waarheid, maar wel voor de waarheid” merkte hij eens kernachtig op (2 Kor. 13:8). En in een andere brief schreef hij over zijn tegenstanders:

“Wat doet het ertoe? In elk geval, hetzij met een bijvoegmerk, hetzij in oprechtheid, wordt Christus verkondigd; en daarin verblijd ik mij, en zal ik mij ook verblijden” (Fil. 1:18).

Paulus was van Gods almacht overtuigd. Hij wist dat de dingen God onmogelijk uit de hand konden lopen en raakte daarom niet in paniek.

Hij was dikwijls om raad verlegen, maar nooit radeloos (2 Kor. 4:8). Hij voelde zich beslist niet snel bedreigd.

De sleutel

Waarom sprak de apostel dan over zichzelf? De sleutel tot de oplossing van het raadsel is te vinden in Efe. 3:8. Paulus noemt zich in die tekst “verreweg de geringste van alle heiligen”. In een andere brief zegt hij: “Ik ben de geringste van de apostelen, niet waard een apostel te heten, omdat ik de gemeente Gods vervolgd heb” (1 Kor. 15:9).

Hoewel hij de profetieën van het Oude Testament als geen ander kende en op de hoogte was van het getuigenis van de eerste christenen, had hij de boodschap van de gekruisigde en opgestane Messias verworpen en zich ontpopt als een felle vervolger van de gemeente. Messias belijdende volksgenoten werden door zijn toedoen gedwongen om hun Heer te verloochenen. Wanneer ze dit weigerden werden ze in hechtenis genomen en terechtgesteld (Han. 8:1-3, 9:1). Als het van Paulus had afgehangen, zou hij de gemeente van Christus volledig hebben uitgeroeid. Hij was een hartstochtelijk ijveraar voor zijn voorvaderlijke overleveringen (Gal. 1:14). Maar Jezus had zich over hem ontfermd en was op de weg naar Damascus aan hem verschenen. De vervolger was niet alleen tot ander inzicht gekomen, maar door de opgestane Heer zelfs als apostel aangesteld. *Hij*, de man van wie je dat wel het allerminst zou verwachten!

Paulus verbaasde zich er nog steeds over. Daarom schreef hij aan Timotheüs:

“En ik ben daartoe als een verkondiger en een apostel gesteld - ik spreek waarheid en geen leugen!” (1 Timotheüs 2:7).

Zo’n onwaardige als ik! Zo’n vijand als ik! De meest verstokte zondaar. En toch: een apostel!

Voorbeeld

Door op zichzelf te wijzen, toonde Paulus de grootheid van Gods genade. Hij wilde niet zijn eigen persoon te verheerlijken, maar God. De apostel had nog een tweede reden om op zichzelf te wijzen: Zijn levensgeschiedenis was een toonbeeld van de kracht van het goede nieuws dat hij mocht verkondigen. Daarover schreef hij:

*“Ik breng dank aan Hem, die mij kracht gegeven heeft, Christus Jezus, onze Here, dat Hij mij getrouw geacht heeft, daar Hij mij in de bediening gesteld heeft, hoewel ik vroeger een godslasteraar en een vervolger en een geweldenaar was. Maar mij is ontferming bewezen, omdat ik het in mijn onwetendheid, uit ongeloof, gedaan heb, en zeer overvloedig is de genade van onze Here geweest, met het geloof en de liefde in Christus Jezus. Dit is een getrouw woord en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden, **onder welke ik een eerste plaats inneem**. Maar hiertoe is mij ontferming bewezen, dat Jezus Christus **in de eerste plaats in mij Zijn ganse lankmoedigheid zou bewijzen tot een voorbeeld voor hen, die later op Hem zouden vertrouwen ten eeuwig leven**” (1 Timotheüs 1:12-16).*

In Paulus heeft Jezus Zijn *hele* lankmoedigheid getoond. Terwijl Paulus bezig was om Gods gemeente te vervolgen, verscheen de opgestane Heer aan hem in al Zijn heerlijkheid (Han. 9:3-4). Dat had Paulus' dood kunnen zijn, maar het werd het begin van een nieuw leven. Door zich over Zijn vervolger te ontfermen en die vervolger te veranderen in een apostel toonde Christus de overvloed van Gods genade.

De bekering van Paulus was de eerste van een hele reeks. Christus bewees Zijn lankmoedigheid *in de eerste plaats* in hem. De geschiedenis van Paulus was een voorbeeld voor allen, die na hem op Christus zouden vertrouwen en het eeuwige leven zouden ontvangen. In andere brieven schreef hij daarom: “Volgt mijn voorbeeld!” (1 Kor. 4:16). “Wordt mijn navolgers, gelijk ook ik Christus navolg!” (1 Kor. 11:1), en: “Weest allen mijn

navolgers, broeders, en ziet op hen, die evenzo wandelen, gelijk gij ons tot voorbeeld hebt” (Fil. 3:17).

Hebben wij het voorbeeld van Paulus nagevolgd? Hoe spreken *wij* over bekering? Leggen we alle nadruk op menselijk berouw en menselijke gehoorzaamheid? Dan wekken we de indruk dat we op eigen initiatief voor Jezus hebben gekozen en verstandiger en beter zijn dan mensen die dat niet hebben gedaan. Dan wandelen we in het voetspoor van Paulus’ tegenstanders. Of beseffen we dat ons behoud uitsluitend aan Gods genade te danken was (Efe. 2:4-9) en spreken we uit dat niet **wijzelf** hebben gewerkt, maar de genade Gods die met ons was (1 Kor. 15:10)? Dan zijn we navolgers van Paulus.

Genade maakt gunnend

Doordat de opgestane Heer op de weg naar Damascus aan Paulus verscheen werd Paulus een verkondiger van het goede nieuws van Gods genade (Han. 13:43, 20:24, Rom. 5:15, Gal. 2:21, Kol. 1:6, Titus 2:11, Hebreeën 12:15). De ontmoeting met de opgestane Heer leidde ertoe dat hij aan zijn “geliefd kind”, Timotheüs, schreef:

“Ik vermaan u dan allereerst smekingen, gebeden, voorbeden, en dankzeggingen te doen voor alle mensen, voor koningen en alle hooggeplaatsten... Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen” (1 Tim. 2:1-2a,3).

“Als God zich over zo’n vijand als ik heeft willen ontfermen”, dacht Paulus, “dan kan iedereen worden behouden”. Genade maakt gunnend. De apostel schreef niet dat God alle *uitverkorenen* wil redden, maar alle *mensen*. Zelfs “koningen en hooggeplaatsten” – de keizer, diens stadhouders en proconsuls - heeft Hij op het oog.

Israël

Bij “hen, die later op Christus zouden vertrouwen ten eeuwigen leven” (1 Timotheüs 1:16) heeft Paulus mogelijk aan zijn Joodse volksgenoten gedacht. Er is over het volk Israël een verharding gekomen, die “tot op de dag van heden” voortduurt (Rom. 11:7-10). Paulus was ooit een schoolvoorbeeld van een verblinde, verharde en verstokte vijand geweest. Maar net zoals Christus zich in heerlijkheid aan hem heeft geopenbaard, zo zal Hij zich eens aan het Joodse volk openbaren. Aan de verharding van Israël zal een einde komen, want de Schrift spreekt in verband met deze verharding over een “totdat” (Rom. 11:25). Nu is er nog sprake van Israëls “tekort”, maar wanneer “gans Israël wordt behouden” (Rom. 11:26) zal de door God gewenste “volheid” zijn bereikt (Rom. 11:12).

Hoe denken *wij* over Israël? Beschouwen we Joden als mensen die definitief de boot hebben gemist en in wiens plaats wij zijn gekomen? Of beseffen we, dat ze “naar de verkiezing geliefden zijn om der vaderen wil” en dat “de genadegaven en de roeping van God onberouwelijk zijn”? (Rom. 11:28-29). God heeft Zijn oorspronkelijke bedoelingen met Israël niet opgegeven. Zijn trouw aan Israël is voor ons een troost, want als de HERE zich vanwege Israëls zonden van het Joodse volk had afgewend, zou Hij zich van de christelijke kerk ook spoedig hebben afgekeerd.

Volgens de profeet Zacharia zal het Joodse volk eens de Messias aanschouwen, die het heeft doorstoken, en over Hem een rouwklacht aanheffen (Zacharia 12:10, Openbaring 1:7, Mattheüs 24:30). Het zal een nationale rouwklacht zijn waaraan *alle* individuen, de mannen zowel als de vrouwen, uit *alle* geslachten van Israël zullen deelnemen (Zacharia 12:11-14). Op die dag zal er voor hen een bron ontsloten zijn die hen van zonde reinigt (Zacharia 13:1). Op grond van de profetie van Zacharia en vele andere Bijbelse voorzeggingen, zoals Jeremia 30-31, Ezechiël 37 en Hosea 3:4-5) zag Paulus uit naar de bekering van “gans Israël”.

Besluit

Wie Paulus navolgt wordt een prediker van Gods genade en niet van menselijke verdienste of van “eigendunkelijke godsdienst” (Kol. 2:23). God heeft ons gered tot “lof van de heerlijkheid van *Zijn genade*” (Efe. 1:6). Het initiatief ging helemaal van Hem uit. Dat wij Zijn “zonen” mogen zijn, is alleen maar te danken aan Hém.

[Gepubliceerd in februari 2001]